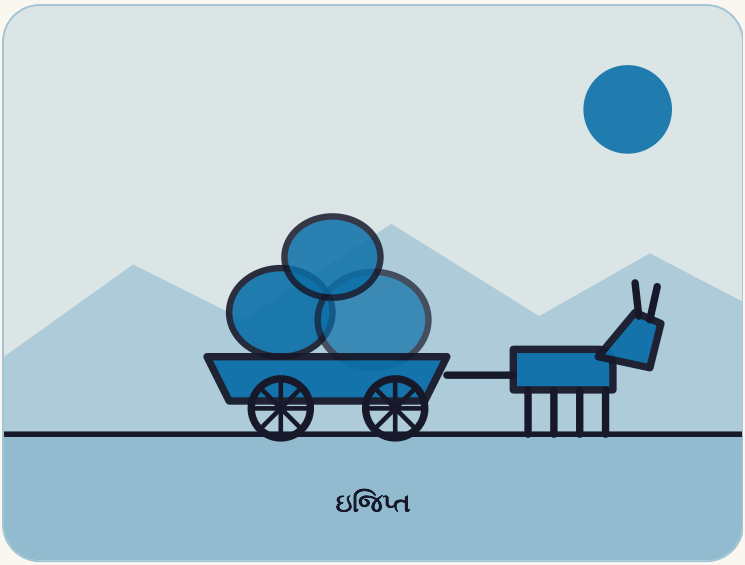

ઇજિપ્ત

કૈરોને રિસાયકલ કરનારા લોકો

દાયકાઓથી કૈરોના કચરો એકઠો કરનારા એક સમુદાયે શહેર ફેંકી દે છે તેનો મોટો ભાગ છૂટો પાડીને ફરી વાપર્યો છે.

ક્યાં કૈરો

કોણ ઝબ્બાલીન, કૈરોના કચરો એકઠો કરનારા, મોટે ભાગે દક્ષિણ ઇજિપ્તથી આવેલા કોપ્ટિક ખ્રિસ્તી પરિવારો

ક્યારે 1940ના દાયકાથી આજ સુધી

4 મિનિટનું વાંચન

પ્રકરણ પહેલું

વાર્તા

ઇજિપ્તની રાજધાની કૈરો દરરોજ લગભગ 10,000 ટન કચરો પેદા કરે છે, એવું 2011નો એક અહેવાલ કહે છે. તેમાંથી લગભગ 60 ટકા એકઠો થાય છે, મોટે ભાગે એક સમુદાય દ્વારા, જેને ઝબ્બાલીન કહે છે. ઇજિપ્તની અરબીમાં આ શબ્દનો અર્થ છે “કચરાના લોકો.”

મોટા ભાગના ઝબ્બાલીન કોપ્ટિક ખ્રિસ્તી છે. તેમનાં પરિવારો દક્ષિણ ઇજિપ્તનાં ખેતી કરતાં ગામોમાંથી આવ્યાં અને ગયા સૈકાની મધ્યમાં કૈરો આવીને વસ્યાં. તેમને શહેરનો કચરો લઈ જવાનું કામ મળ્યું, અને તેમણે ભૂંડ પાળ્યાં, જે ખોરાકનો કચરો ખાતાં હતાં.

તેઓ ગધેડાગાડીઓ અને ટ્રકોથી ઘરોમાંથી કચરો એકઠો કરે છે. પછી તેઓ તેને મોકત્તમ લઈ જાય છે, જે કૈરોના છેડે આવેલો એક વિસ્તાર છે અને લોકો તેને ગાર્બેજ સિટી કહે છે. ત્યાં પરિવારો તેને હાથથી છૂટો પાડે છે. પ્લાસ્ટિક, ધાતુ અને કાચ પીગાળીને નવી વસ્તુઓ બનાવાય છે.

> ઝબ્બાલીનની કહાણી અનૌપચારિક સેવાઓની કોઠાસૂઝને ઉજાગર કરે છે.
>
> Cairo from Below, કૈરો વિશેની એક વેબસાઇટ, 2011

60%

કૈરોનો કચરો જે એકઠો થાય છે, મોટે ભાગે ઝબ્બાલીન દ્વારા

80–85%

તેઓ જે એકઠું કરે છે તેનો ભાગ જે ફરી વપરાય છે કે રિસાયકલ થાય છે, બે અંદાજ મુજબ

300,000

2009માં માર્યા ગયેલાં ભૂંડ, એક અંદાજ મુજબ

રિસાયકલના આ આંકડા અંદાજ છે, સત્તાવાર માપ નથી. તેમને માત્ર માર્ગદર્શક ગણજો.

બદલાયા, પછી યાદ આવ્યા

2003માં કૈરોએ કચરો એકઠો કરવા ત્રણ યુરોપિયન કંપનીઓને રાખી. તેમની મોટી ટ્રકો ઘણી સાંકડી શેરીઓમાં સમાતી નહોતી. ઘણા લોકોએ કહ્યું કે તેમને જૂની ઘરે-ઘરેની સેવા ગમતી હતી. પછી કંપનીઓએ કેટલાક ઝબ્બાલીનને કામદાર તરીકે રાખ્યા, પણ કેટલાક ઝબ્બાલીને કહ્યું કે પગાર ઘણો ઓછો હતો.

ભૂંડનો સફાયો

એપ્રિલ 2009માં ઇજિપ્તએ સ્વાઇન ફ્લૂના ડરથી બધાં ભૂંડને મારી નાખવાનો આદેશ આપ્યો. નિષ્ણાતો સામાન્ય રીતે માને છે કે આ ફ્લૂ ભૂંડથી ફેલાતો નથી. *Wikipedia* કહે છે કે તે સમયે ઇજિપ્તમાં કોઈ કેસ પણ નહોતા. સંયુક્ત રાષ્ટ્રે આ નિર્ણયની ટીકા કરી. પછી શેરીઓમાં કચરો ખડકાઈ ગયો.

આજે પણ ઝબ્બાલીન ઓછું કમાય છે, ઘણી વાર દિવસના એક ડૉલરથી ઓછું, એવું 2011નો અહેવાલ કહે છે. આ કામથી ઘણાને ચામડીના રોગ થાય છે. તેમ છતાં, *Middle East Eye* અહેવાલ આપે છે કે ગાર્બેજ સિટીમાં નાના ધંધા અને સામુદાયિક જૂથો વધ્યાં છે. કેટલાક લોકોને આશા છે કે તેઓ ઝબ્બાલીનને આ કામ ચાલુ રાખવામાં મદદ કરશે.

ક્યારે શું થયું

- **1970** ઝબ્બાલીન પરિવારોને ગીઝામાંથી કાઢી મૂકવામાં આવે છે.
- **1975** મોકત્તમમાં એક ચર્ચની સ્થાપના થાય છે. પરિવારો ઈંટ અને પથ્થરથી ઘર બાંધવા લાગે છે.
- **2003** કૈરો કચરો એકઠો કરવા ત્રણ યુરોપિયન કંપનીઓને રાખે છે.
- **2009** ઇજિપ્ત બધાં ભૂંડને મારી નાખવાનો આદેશ આપે છે. કૈરોમાં કચરો ખડકાવા લાગે છે.

પ્રકરણ બીજું

આ વાર્તા ખાસ કેમ છે

એક ગરીબ સમુદાયે હાથથી રિસાયકલ વ્યવસ્થા બનાવી, રિસાયકલ નીતિ બન્યું તેનાં ઘણા સમય પહેલાં. જ્યારે કૈરોએ તેને બદલવાનો પ્રયાસ કર્યો, ત્યારે ઘણા લોકોને તે યાદ આવી.

કહાણી સરળ નથી. કામ કઠિન છે, પગાર ઓછો છે, અને આંકડા માત્ર અંદાજ છે.

અમારો મત

જે લોકો સૌથી કઠિન, સૌથી ઓછું દેખાતું કામ કરે છે તેઓ ઘણી વાર વ્યવસ્થાને સૌથી સારી રીતે જાણે છે. તેમને બદલતાં પહેલાં તેમને પૂછો.

પ્રકરણ ત્રીજું

આપણે શું શીખી શકીએ

1 કચરામાં કિંમત જુઓ

ઝબ્બાલીન કચરો હાથથી છૂટો પાડે છે અને તેમાંથી મોટા ભાગનો ફરી વાપરે છે કે રિસાયકલ કરે છે.

આ અજમાવો: કંઈક ફેંકતાં પહેલાં પૂછો કે તેને કોણ વાપરી શકે.

2 કામ કરનારને પૂછો

મોટી ટ્રકો સાંકડી શેરીઓમાં સમાઈ નહીં, અને ઘણા લોકોને જૂની સેવા યાદ આવી.

આ અજમાવો: કોઈ કામ કરવાની રીત બદલતાં પહેલાં તે કામ કરનારા લોકો સાથે વાત કરો.

3 સફાઈ કરનારાઓનું ધ્યાન રાખો

ઝબ્બાલીન ઓછું કમાય છે, અને ઘણા પોતાના કામથી બીમાર પડે છે.

આ અજમાવો: આપણા પછી સફાઈ કરનારા લોકો સાથે આદરથી વર્તો, અને તેમને યોગ્ય પગાર આપો.

4 ઉતાવળા નિર્ણયની કિંમત ગણો

ફ્લૂના ડરથી ભૂંડ મારી નખાયાં, અને શેરીઓમાં કચરો ખડકાઈ ગયો.

આ અજમાવો: જ્યારે તમે ઝડપથી નક્કી કરો, ત્યારે પૂછો કે તેની કિંમત કોણ ચૂકવશે.

સાથે લઈ જવા જેવો એક વિચાર

આપણા પછી સફાઈ કરનારા વ્યવસ્થાનો ભાગ છે, તેની બહાર નથી.

સ્રોત (અંગ્રેજીમાં)

Middle East Eye
Pictures of life in Cairo’s Garbage City

Cairo from Below
The Zabaleen: Cairo’s innovative garbage collectors

Wikipedia
Zabbaleen

હકીકત-ચકાસણી નોંધ: સ્રોતો મોટા ભાગે કહાણી પર સહમત છે અને કેટલાક આંકડામાં જુદા પડે છે. કૈરોનો કચરો: Cairo from Below (2011) કહે છે કે દરરોજ લગભગ 10,000 ટન કચરો બને છે, જેમાંથી લગભગ 60 ટકા એકઠો થાય છે, મોટે ભાગે ઝબ્બાલીન દ્વારા; Wikipedia જૂના આંકડા (1997) આપે છે, તેથી કહાણી 2011ના આંકડા લે છે અને તે જણાવે છે. ઝબ્બાલીન ક્યારે આવ્યા: Wikipedia કહે છે કે લગભગ 1940ના દાયકાથી, અને 1930 અને 1940ના દાયકાઓમાં અસ્યુતથી ભૂમિહીન ખેડૂતોની એક લહેર આવી; Cairo from Below કહે છે 1950નો દાયકો; કહાણી માત્ર ગયા સૈકાનો મધ્ય કહે છે. રિસાયકલનો દર: Cairo from Below કહે છે કે લગભગ

85 ટકા, જ્યારે આધુનિક વ્યવસ્થાઓમાં 70 ટકા; Wikipedia કહે છે કે 80 ટકા સુધી, જ્યારે પશ્ચિમી કંપનીઓમાં 20 થી 25 ટકા, જે અંશતઃ ફિલ્મ Garbage Dreamsની વેબસાઇટ પરથી લેવાયું છે, જે તટસ્થ નથી; આ સરખામણીઓ એકબીજા સાથે ટકરાય છે, તેથી કહાણી માત્ર 80 થી 85 ટકાની મર્યાદા આપે છે અને તેને અંદાજ કહે છે. અમે તેને કોઈ સ્વતંત્ર અભ્યાસ સાથે ચકાસ્યો નથી. વસ્તી અંગે વિવાદ છે (Wikipedia: 50,000 થી 70,000, અને કેટલાક કહે છે 80,000થી વધુ), તેથી કહાણી કોઈ આંકડો આપતી નથી. ત્રણ યુરોપિયન કંપનીઓ સાથેના 2003ના કરાર Middle East Eye અને Wikipedia પરથી છે; Cairo from Below કહે છે કે યોજના એક વર્ષ પછી ભાંગી પડી, જે Wikipedia કહેતું નથી, તેથી કહાણી તે દાવો કરતી નથી. સાંકડી શેરીઓ, લોકોની ઘરે-ઘરેથી કચરો ઉઠાવવાની પસંદગી અને પછી અપાયેલો ઓછો પગાર (કેટલાક ઝબ્બાલીનનો દાવો) માત્ર Wikipedia પરથી છે. એપ્રિલ 2009માં ભૂંડનો સફાયો ત્રણેય સ્રોતોમાં છે. 300,000 ભૂંડ, સંયુક્ત રાષ્ટ્રની ટીકા, ફ્લૂ ભૂંડથી ફેલાતો નથી તે સામાન્ય સહમતી અને ઇજિપ્તમાં કેસની ગેરહાજરી માત્ર Wikipedia પરથી છે; Wikipedia સફાયા દરમિયાન હિંસાની પણ વાત કરે છે, જેને કહાણી છોડી દે છે કારણ કે અમે તેને ચકાસી શક્યા નથી. દિવસના એક ડૉલરથી ઓછી કમાણી અને ચામડીના રોગ Cairo from Below (2011) પરથી છે અને જૂના હોઈ શકે. 1970નો નિષ્કાસન અને 1975નું ચર્ચ માત્ર Wikipedia પરથી છે. અવતરણ Cairo from Belowના લેખના સમાપન ભાગમાં લેખકનો મત છે. Worldcrunch, Egypt Independent, NPR અને BBC ખૂલી શક્યા નહીં (403 અથવા 404). પિન મોકત્તમ બતાવે છે. “અમારો મત” વાળી લીટીઓ અમારું પોતાનું અર્થઘટન છે. બાકીનું બધું ઉપરના સ્રોતોમાંથી છે.